

ÖNSÖZ7

İÇİNDEKİLER9

GİRİŞ17

BİRİNCİ BÖLÜM

VATANDAŞLIKLA İLİŞKİNİN KESİLMESİ

**I.Uluslararası Hukuk Belgeleri Açısından
Vatandaşlıkla İlişkinin Kesilmesi23**

1.İnsan Haklarına İlişkin Düzenlemeler23

2.Yurtsuzluk ya da Çok Uyrakluğa İlişkin Düzenlemeler25

A)1961 Vatansızlığın Azaltılmasına İlişkin Sözleşme29

**B)1963 Çok Uyrakluk Hallerinin Azaltılması ve
Çok Uyrakluk Hallerinde Askerlik Yükümlülüğü Konusunda Avrupa Sözleşmesi33**

**3.Kadının Evlilikle Uyrakluğunun Değişmesine
Yönelik Düzenlemeler35**

**A)1930 Uyrakluk Yasalarının Çatışmalarıyla İlgili
Bazı Sorunlara İlişkin Lahey Sözleşmesi35**

**B)Birleşmiş Milletler 1957 Evli Kadının
Uyrakluğu Sözleşmesi36**

**C)Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi
1979 New York Sözleşmesi37**

4.Uyrakluğa İlişkin Avrupa Sözleşmesi (UİAS)38

II.Çeşitli Devlet Düzenlemelerinde Vatandaşlıkla İlişkinin Kesilmesi42

1.Vatandaşlıktan Yoksun Bırakma Sebepleri42

A)Devlet ile Kişi Arasında Gerçek Bağın Kalmaması43

B)Yabancı Devlet Vatandaşlığının Kazanılması43

C)Vatandaşın Yabancı Ülkede Bulunması44

D)Vatandaşın Yaptığı Eylemlerin Sonucu Olarak Vatandaşlıkla İlişkinin Kesilmesi46

E)Yabancı Devlet Hizmetinde Bulunma47

F)Vatandaşlığın Kazanılmasında Hile48

**G)Ailevî Bağların Yitirilmesine Bağlı
Vatandaşlıkla İlişkinin Kesilmesi50**

**2.Vatandaşlıkla İlişkinin Kesilmesinin İlgilinin
Yakınlarına Etkisi51**

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRK VATANDAŞLIĞIYLA İLİŞKİNİN KESİLMESİ

I.Anayasalar Düzeyinde Konunun Ele Alınması53

II.Vatandaşlık Kanunlarımızda Türk Vatandaşlığıyla İlişkinin Kesilmesi55

1.1869 Tâbiyeti Osmaniye Kanunnamesi55

A)Evlenme55

B)Çıkma56

C)Iskat56

2.1312 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu59

A)Ayrılma60

a)Toprak Esasına Göre Türk Vatandaşlığını Kazanmış Olanlar60

b)Türk'le Evlenen Yabancı Kadınlar61

B)Iskat (Çıkarma)63

a)Doğumla ve Sonradan Türk Vatandaşı Olmuş Kişiler Hakkındaki Ortak Iskat Nedenleri64

aa)Çıkma İzni AlmaksızınYabancı Devlet Vatandaşlığının İlgilinin Kendi İstenciyle Kazanılması64

bb)Yabancı Devlet Hizmetinde Bulunma64

aaa)Yabancı Devlet Ordusunda İsteyerek Askerlik Yapmak64

bbb)Yabancı Devletin Askerlik Dışında Hizmetinde Bulunmak65

ccc)Türkiye ile Savaş Halinde Olan Bir Devletin Askerlik Dışında Hizmetinde Bulunmak67

cc)Askerlik Hizmetine Bağlı Çıkarma Nedenleri67

aaa)Askerlik Görevini Yapmama68

bbb)Askerlik Sırasında Kaçma68

dd)Türkiye ile İlgili ve Bağlılığın Kesilmesi69

b)Türk Vatandaşlığını Sonradan Kazanan Kişiler Hakkındaki Iskat Nedenleri70

D)1312 Sayılı TVK uyarınca Türk Vatandaşlığıyla İlişkinin Kesilmesinin Hüküm ve Sonuçları71

a)Ayrılma Yoluyla Türk Vatandaşlığıyla İlişkisi Kesilen Kişiler Hakkındaki Sonuçlar71

aa)Türk'le Evlenen Yabancı Kadının Seçme Hakkını Kullanması71

b)Çıkma Yoluyla İlişkisi Kesilenler Hakkındaki Sonuçlar72

c)Çıkarmanın Sonuçları74

aa)Türkiye'yi Terk, Malların Tasfiyesi,
Sınır dışı Edilme74

bb)Yeniden Türkiye'ye Gelme75

cc)Yeniden Türk Vatandaşlığını Kazanma76

dd)Çıkarma Kararının İlgilinin Yakınlarına
Etkisi77

E)1312 Sayılı Kanun Dışında Çıkarmaya (Iskata)
Yer Veren Kanunlar78

a)Hilafetin İlgasına ve Hanedan-ı Osmani'nin
Türkiye Cumhuriyeti Memalik-i Haricine Çıkarılmasına Dair Kanun78

b)Şeraiti Muayyeneyi Haiz Olmayan
Osmanlı Tebaasının Türk Vatandaşlığından
Iskatı Hakkında Kanun79

c)1064 sayılı Kanun'a Göre Çıkarma (Iskat)80

d)İskân Kanunu'na Göre Çıkarma (Iskat)80

3.403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu81

A)403 sayılı TVK'nın Vatandaşlıkla İlişkinin
Kesilmesi Konusunda Yaptığı Tasnif ve Eleştirisi81

B)403 sayılı TVK'nda Vatandaşlıkla İlişkinin
Kesilmesi Türleri86

a)Seçme Hakkını Kullanma Yoluyla
Türk Vatandaşlığından Ayrılma86

aa)Erginler: "Türk'le Evlenerek
Türk Vatandaşı Olan Kadınlar" ile
"Yabancıyla Evlenen Türk Kadını"na
Tanınan Seçme Hakkı86

aaa)Türk'le Evlenerek Türk Vatandaşı
Olmuş Kadınlar (403 sayılı
TVK m.28)86

bbb)Yabancıyla Evlenen Türk Kadınına Tanınan Seçme Hakkı (403 sayılı
TVK m.19)87

bb)Çocuklar90

C)Çıkma (403 sayılı TVK m.20 vd)92

a)Çıkma şartları92

aa)1995 Yılındaki Değişiklikler95

bb)2003 Yılında Getirilen Düzenleme96

b)Çıkmanın Sonuçları98

c)Yoksun Bırakma100

aa)Kaybettirme100

aaa)Genel Olarak100

bbb)Kaybettirme Nedenleri100

i)İzin Almaksızın Yabancı Devlet Vatandaşlığını Kazanma101

ii)Askerliğe Bağlı Haller Nedeniyle Kaybettirme104

iii)Yabancı Devlet Hizmetinde
Bulunmaya İlişkin Haller106

iv)Türkiye ile İlginin Zayıflaması108

v)İzin Belgesinin Türk Makamlarına Verilmemesi Nedeniyle
Kaybettirme109

vi)403 sayılı TVK m.25/(g)111

bb)Çıkarma112

aaa)Çıkarmanın Şartları114

i)Türkiye Cumhuriyeti'nin
İç ve Dış Güvenliği İle İktisadî ve
Malî Güvenliği Aleyhine Faaliyette Bulunmak114

ii)İlgilinin Yurt Dışında Bulunması
Sebebi İle Hakkında Kamu Davası Açılmasına, Ceza Kovuşturması Yapılmasına Veya Hükümün İnfazına İmkân
Bulunmaması115

iii)İlgilinin Yurt Dışında Bulunması ve Türkiye'ye Dönmesi İçin Duyuruda Bulunulması116

iv)Türk Vatandaşlığını Sonradan
Kazanmış Olmak117

bbb)Çıkarmanın Hüküm ve Sonuçları118

i)Çıkarılan Kişinin Mülkiyet ve
Miras Hakkına Sahip Olup Olamayacağı119

cc)“Vatandaşlığa Alınma Kararlarının İptali121

**aaa)İptal Kararına Konu Olabilecek
Kararlar121**

bbb)İptalin Şartları124

i)İlgilinin Yalan Beyanda
Bulunması124

ii)İlgilinin Önemli Hususları
Gizlemesi125

ccc)Süre Sınırlaması129

ddd)İptalin İdare Hukuku Açısından Vasıflandırılması130

eee)İptalin Sonuçları132

i)Basit İptal132

ii)Kapsamlı İptal132

İlgili açısından132

dd)Yetkili Makamların Yanılması Sonucu Vatandaşlığa Alınma Kararı Verilmesi135

ee)Evlenme Yoluyla Türk Vatandaşlığının Kazanılmasında Evlenmenin Butlanına Karar Verilmesi139

C)403 Sayılı TVK'da Yetkili Makam Kararıyla Türk Vatandaşlığıyla İlişkinin Kesilmesinin Hüküm ve Sonuçları142

a)Genel Sonuç142

b)Diğer Sonuçlar142

5.5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu143

A)Seçme Hakkı Yoluyla Ayrılma144

B)Çıkma145

a)Genel Olarak145

b)Çıkma Şartları145

c)Askerlik Yükümlülüğü146

d)Yabancı Devlet Vatandaşlığını Kazanacağına Dair İnandırıcı Belirtiler146

C)Kaybettirme147

a)Yabancı Devletin Askerî Nitelik Taşımayan Hizmetlerinde Bulunmaya İlişkin Haller149

b)İzin Almaksızın Yabancı Bir Devletin Hizmetinde Gönüllü Olarak Askerlik Yapılması152

D)Çıkarmanın 5901 SK'nda Yer Almaması İsbetli Mi?153

E)5901 sayılı TVK'da Evlenme Yoluyla Türk Vatandaşlığını Kazandıran Evlenmenin Butlanı153

F)5901 Sayılı Kanuna Göre İptal155

a)5901 sayılı TVK'nda İptalin Özellikleri157

aa)Süre Öngörülmemesi157

b)İptalin İdare Hukuku Açısından Vasıflandırılması159

c)İptal Kararlarının Sonuçları159

aa)İlgili Açısından Sonuçlar160

bb)İlgilinin Yakınları Açısından Sonuçlar161

F)Geri Alma164

G)5901 sayılı TVK’nda Vatandaşlıkla İlişkinin Kesilmesinde Vatansızlık Sonucunun Doğması168

**6.Anayasal Hükümlerin Vatandaşlık Kanunları
Açısından Değerlendirilmesi169**

**A)Yargı Güvencesinin Tekrarlanmış Olmasının
Anlamı169**

**B)“Vatana Bağlılıkla Bağdaşmayan Eylem”
Kavramı170**

**a)Vatana Bağlılıkla Bağdaşmayan
Eylem Kavramına Gerek Var mıdır?170**

**b)Eylemin Vatana Bağlılıkla Bağdaşmaması
Ne Demektir?170**

aa)403 Sayılı TVK’nda Vatana Bağlılıkla Bağdaşmayan Eylem172

bb)5901 Sayılı TVK’nda Vatana Bağlılıkla Bağdaşmayan Eylem172

**IV.Vatandaşlık Kanunlarımız ile Uyrukluğa İlişkin
Avrupa Sözleşmesi Avrupa Vatandaşlık Sözleşmesi Hükümlerinin Karşılaştırılması175**

**1.403 Sayılı TVK’nın Uyrukluğa İlişkin
Avrupa Sözleşmesi’nde Vatandaşlığın Kaybına
İlişkin Hükümleriyle Karşılaştırma175**

**2.5901 Sayılı TVK ile Uyrukluğa İlişkin
Avrupa Sözleşmesi’nin Karşılaştırılması178**

SONUÇ181

KAYNAKÇA183

Yılmaz Güney191